

AH 303
2021Z15041

Antwoord van staatssecretaris Knops (Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties) (ontvangen 12 oktober 2021)

Vraag 1

Bent u bekend met het gecombineerde 22ste/23ste/24ste periodieke rapport van het Committee on the Elimination of Racial Discrimination over het Koninkrijk der Nederlanden?¹

Antwoord op vraag 1

Ja.

Vraag 2

Wat is uw reactie op de kritiek die de commissie uit over onder meer de voorwaarden die Nederland stelt aan de coronasteun aan Curaçao, Aruba en Sint Maarten en dat deze nadelig uitpakken voor de eilanden?

Vraag 3

Bent u bereid de zorgen van de commissie te betrekken bij het toekennen van volgende tranches?

Antwoord op vraag 2 en 3

De commissie spreekt zorgen uit over het feit dat er voorwaarden verbonden zijn aan de financiële support voor de landen gedurende de Covid-19 pandemie, waardoor de financiële steun minder gunstig was vergeleken met Europees Nederland. Het Koninkrijk bestaat uit vier autonome landen, met overheden die zelf verantwoordelijkheid dragen voor het welzijn van hun inwoners. Die autonomie brengt ook met zich mee dat er verschillen in aanpak zijn in tijden van een crisis en dat er verschillend kan worden gereageerd op uitdagingen die zich

1

https://tbinternet.ohchr.org/Treaties/CERD/Shared%20Documents/NLD/CERD_C_NLD_CO_22-24_46534_E.pdf

tijdens een crisis presenteren. Niettemin staan de landen elkaar tijdens zulke crises binnen het Koninkrijk zoveel mogelijk bij en bieden zij elkaar hulp en bijstand. Nederland heeft dat bij COVID-19 gedaan door middel van voedselhulp en medische hulp. Daarnaast lenen de Caribische landen bij Nederland tegen 0% rentef, de zogeheten liquiditeitssteun. Ik wil in dit verband opmerken dat bij het begin van de crisis de eerste tranche liquiditeitssteun zonder aanvullende voorwaarden is verstrekt. Verder deel ik het beeld niet dat de aan liquiditeitssteun verbonden voorwaarden zouden leiden tot een grotere sociale en economische ongelijkheid in het Koninkrijk. Het is, zoals ook de Raad van State heeft gesteld in zijn advies inzake het voorstel van Rijkswet COHO, gebruikelijk dat bij financiële ondersteuning van landen voorwaarden worden gesteld, niet alleen met het oog op een goede besteding van de daarmee gemoeide middelen, maar ook met het oog op het bereiken van bepaalde beleidsdoelen, zoals verbetering van de overheidsfinanciën en versterking van de economische structuur. De hervormingen beogen die ongelijkheid juist weg te nemen en de bevolkingen van Aruba, Curaçao en Sint Maarten toekomstperspectief te bieden. Daarnaast moeten deze hervormingen zorgen voor een sociale en economische impuls, waardoor de landen op termijn ook bij crises economisch weerbaar en zelfredzamer worden. Bij het toekennen van volgende tranches zal dat steeds het uitgangspunt zijn.

Vraag 4

Wat is uw reactie op de aanbeveling om maatregelen te nemen tegen discriminatie van Caribische Nederlanders en gelijke behandeling te bevorderen tussen Europese en Caribische Nederlanders?

Antwoord op vraag 4

Allen die zich in Nederland – inclusief Caribisch Nederland – bevinden, worden in gelijke gevallen gelijk behandeld en discriminatie is niet toegestaan (artikel 1 van de Grondwet). De commissie raadt aan om maatregelen te nemen om de gelijkwaardigheid tussen Europees Nederland en Caribisch Nederland te borgen. Het kabinet heeft in de kabinetsreactie Raad van State/IBO het principe van *'comply or explain'* vastgelegd. Het doel van dit principe is het bereiken van een gelijkwaardig effect met als uitgangspunt een gelijkwaardig voorzieningenniveau binnen de mogelijkheden van de Caribische context. Dit principe is ook toegepast bij de steunmaatregelen in het kader van COVID-19, waarbij een vergelijkbare benadering is gekozen voor Europees en Caribisch Nederland.

Eerder is al geconstateerd dat de bestrijding van discriminatie in Nederland versterking behoeft. Daarin maak ik geen onderscheid tussen Europees Nederland

en Caribisch Nederland. Dat betekent bijvoorbeeld dat Caribisch Nederland vanzelfsprekend tot het werkveld zal behoren van de op 15 oktober a.s. aantredende Nationaal Coördinator tegen Discriminatie en Racisme (NCDR). Een belangrijke taak van de NCDR zal zijn om samen met alle betrokken partijen en organisaties tot een Nationaal programma te komen. Dit Nationaal programma zal gelden voor het hele land Nederland. Met het oog op bijzondere omstandigheden waardoor deze openbare lichamen zich wezenlijk onderscheiden van het Europese deel van Nederland (artikel 132a, vierde lid, Grondwet) kan dit op onderdelen leiden tot maatwerk binnen het Nationaal programma, maar de inzet op het bestrijden van discriminatie zal net zozeer gericht zijn op Caribisch Nederland.

De landen hebben discriminatie op eenzelfde wijze als Nederland verboden in hun eigen Staatsregelingen. De aanpak van discriminatie binnen de landen is daarmee hun eigen constitutionele opdracht.

Vraag 5

Wat is uw reactie op de aanbeveling om dialoog te bevorderen en er voor te zorgen dat bewoners van het Caribische deel van het Koninkrijk zeggenschap krijgen in de besluitvormingsprocessen over zaken die hen aangaan, zoals Rijkswetten?

Antwoord op vraag 5

Het Koninkrijk der Nederlanden bestaat uit vier landen die autonoom zijn. De Staten van de drie Caribische landen worden gekozen door de bewoners van de landen en vertegenwoordigen de bewoners van de landen. In het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden is de rol van de landen bij rijkswetgeving beschreven. Bij de parlementaire behandeling worden de Staten in de gelegenheid gesteld hun opvatting over het wetsvoorstel in te brengen. Het is aan de Staten zelf om, indien zij dat nodig achten, de maatschappij bij hun oordeelsvorming over het wetsvoorstel te betrekken.

Vraag 6

In hoeverre bent u het eens met de constatering van de commissie dat klimaatverandering de mensenrechten van de meest kwetsbare mensen in de Caribische delen van het Koninkrijk onder druk zet?

Vraag 7

In hoeverre bent u van mening dat een Koninkrijksbreed klimaatfonds middelen beschikbaar zou moeten stellen om investeringen in klimaatadaptie en tegen klimaatverandering te doen in de Caribische delen van het Koninkrijk?

Antwoord op vraag 6 en 7

Zoals hiervoor reeds is opgemerkt bestaat het Koninkrijk uit vier autonome landen die zelf verantwoordelijkheid dragen. Het huidige kabinet stelt zich daarom op het standpunt dat deze eigen verantwoordelijkheid zich verzet tegen oprichting van een Koninkrijksbreed klimaatfonds, zoals onlangs nog verwoord in reactie op vragen in het schriftelijk overleg over het AIV-advies 'Veiligheid en rechtsorde in Caribisch gebied' (35570-IV, nr. 34).

Vraag 8

Deelt u de mening dat het Statuut niet hervormd hoeft te worden? Zo ja, hoe verhoudt dit zich tot de uitvoering van de motie van Raak c.s. om taken en verantwoordelijkheden nader te specificeren (Kamerstuk 35099-(R2114), nr. 23)?

Antwoord op vraag 8

Op dit moment zie ik geen onmiddellijke noodzaak tot herziening van het Statuut. Tegelijkertijd wil ik ook niet vooruitlopen op de werkzaamheden van de werkgroep die zich gaat buigen over de uitvoering van de motie Van Raak. Deze werkgroep, die bestaat uit ambtelijke vertegenwoordigers van de vier landen van het Koninkrijk, gaat in november formeel van start.

Vraag 9

Wat is uw opvatting over de stelling van de commissie dat het proces van dekolonisatie nog niet voltooid is?

Antwoord op vraag 9

Met die stelling ben ik het oneens. Zoals ik de Kamer in 2019 heb laten weten, is het standpunt van de regering dat het proces van dekolonisatie in juridische zin ten einde kwam toen Nederland, Suriname en de Nederlandse Antillen in 1954 uit vrije wil de nieuwe rechtsorde van het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden aanvaardden (Kamerstuk 2019D38013, nr. 133) Met deze aanvaarding bereikten de Nederlandse Antillen – waar Aruba, Curaçao, Sint Maarten, Bonaire, Sint Eustatius en Saba destijds deel van uitmaakten – volledig zelfbestuur in de zin van artikel 73 VN-Handvest. De overeengekomen rechtsorde van het Statuut kreeg in 1955

internationale erkenning van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties (AVVN) in Resolutie 945, waarna Suriname en de Nederlandse Antillen werden verwijderd van de lijst van niet-zelfsturende gebieden van de VN.